

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.015/2017/5/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Császár László ügyvéd által képviselt felperesnek a Kugler Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés létrehozása iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2016. november 22. napján kelt 9.G.40.062/2015/24. szám alatti ítéletével szemben az alperes által 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - megtartott tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatja, és az üzletrész vételárát 77.359.000. (Hetvenhétmillió - háromszázötvenkilencezer) Ft-ra felemeli.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Egyben kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.294.000. (Ötmillió - kettőszázkilencvennégyezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül a leletezés terhe mellett rójon le további 2.397.664. (Kettőmillió - háromszázkilencvenhétezer - hatszázhatvannégy) Ft fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A cégnyilvántartásban a Cg....cégjegyzékszám alatt bejegyzett felperes felperes neve korabeli tagjai - a ..., alperes neve, **A.F.P.** és **J.F.P.** - 1999. szeptember 23-án szindikátusi szerződést kötöttek. Annak 3. pontjában kikötötték, hogy amennyiben munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében a felperes neve bármelyik szerződő felet foglalkoztatja, ezen foglalkoztatási viszony megszűnése napján az érintett szerződő fél köteles üzletrészét megvételre a társaság által kijelölendő tag vagy személy részére felajánlani, és a társaság vagy a társaság által kijelölt tag vagy személy köteles az üzletrészt megvásárolni. „A szerződő felek a vétel alapján fizetendő vételárat akként határozzák meg, hogy a vételárnak a társaság aktuális könyvvizsgálója által megállapítandó üzleti érték szerinti értéket kell tekinteni, melybe azonban nem számítandó be a társaságnak a mai napon tartott taggyűlésen a 6/1999. (IX.23.) számú határozatában megjelölt és tőketartalékba helyezett forinthitel összege.” Az 1999. szeptember 23. napján megtartott taggyűlésen meghozott 6/1999. (IX.23.) taggyűlési határozattal a tagok döntöttek ... tagtól felvett 193.468.800 peseta (297.787.000 Ft) forinthitel (tagi kölcsön) tőketartalékba helyezéséről. A 2012. április 20. napján megtartott taggyűlésen az alperes alperes neve az ügyvezetői tisztségéről lemondott. Ekkor a felperes társaság 3 millió Ft-os törzstőkéjéből a külföldi székhelyű ... tag 2.450.000 Ft névértékű üzletrésszel -, **J.F.P.** tag 100.000 Ft névértékű üzletrésszel - és az alperes alperes neve tag a törzstőke 15 %-ának megfelelő, 450.000 Ft névértékű üzletrésszel rendelkezett.

A felperes keresetében a Ptk. 208.§ (3) bekezdése alapján üzletrész adásvételi szerződés létrehozását kérte az eladó alperes és a vevő felperes között 4.072,43 euró (1.219.092 Ft) vételárat meghatározva. Keresetében azzal érvelt, hogy a szindikátusi szerződésben a felek - a társasággal fennállt jogviszony megszűnése feltételéhez kötött - üzletrész adásvételi előszerződést kötöttek. Az alperes az ügyvezetői jogviszonya megszűnését követően a felperes társaságban meglévő üzletrészt nem ruházta át, így az előszerződés alapján a bíróság a szerződést létrehozhatja. A szindikátusi szerződés 3. pontja alapján a felperes társaság aktuális könyvvizsgálója, a ... Kft. (a felperes ügyvezetője által megbízott ... 2013. április 22. napján kelt véleményéből kiindulva) a felperes társaság teljes saját tőkéjét 813.515.000 Ft-ban, a külföldi tag, a ... által rendelkezésre bocsátott 297.787.000 Ft tőketartalékba helyezett összeg nélkül 515.728.000 Ft-ban határozta meg. A tagok között a „megtermelt vagyont” tőkearányosan felosztva az alperes üzletrészenek aránya 0,15 %-ban, üzletrészenek értéke pedig 1.219.092 Ft-ban határozható meg.

Az alperes *ellenkérelmében* nem vitatta, hogy a felperes társasággal fennállt jogviszonya 2012. április 20. napján megszűnt, és így a szindikátusi szerződés alapján az üzletrészt a felperesre tartozik átruházni. Vitatta ugyanakkor a felperes által meghatározott üzletrész-vételárat. Álláspontja szerint a szindikátusi szerződés 3. pontja szerint a társaság aktuális könyvvizsgálója csak a társaság üzleti értékét, nem pedig az átruházandó üzletrész értékét határozhatja meg. Egyetértett azzal, hogy a 2012. október 31. napján kelt közbenső mérleg adatai szerint - a tőketartalékba helyezett 297.787.000 Ft nélkül - a társaság üzleti értéke, saját tőkéje 515.728.000 Ft-ban határozható meg. Ebből a tőkeértékből helyesen az üzletrész átruházása fejében az üzletrész 15 %-os névértékének megfelelő 77.359.200 Ft-ra tarthat igényt. Ezért az üzletrész értékét ebben az összegben kérte megállapítani.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel részben támadott *ítéletével* az alperes 450.000 Ft névértékű üzletrésze átruházására a Ptk. 208.§ (3) bekezdése alapján adásvételi szerződést hozott létre, a vételárat 1.219.092 Ft-ban meghatározva. Megállapította, hogy az üzletrész tulajdonjoga az ítélet jogerőre emelkedésével száll át a vevőre. Határozata indokolásában a törvényszék kiemelte, hogy a felek egyező perbeli nyilatkozata és a szindikátusi szerződés 3. pontja alapján a felperesi társaság üzleti értékét és az alperes üzletrésze vételárat a felperes aktuális könyvvizsgálója a ... Kft. állapíthatta meg. A perben a könyvvizsgáló által benyújtott nyilatkozatok szerint a tőketartalékba helyezett 297.787.000 Ft figyelmen kívül hagyásával a felperes felosztandó saját tőkéjének értéke 515.728.000 Ft volt. A bíróság részletezte, hogy a felperes és a könyvvizsgáló álláspontja szerint a felperes társaság üzleti eredményének tagokra jutó felosztása során a rendelkezésre bocsátó ... tag részére kell figyelembe venni az „alapításkor tőketartalékként rendelkezésre bocsátott összegre jutó eredménytartalékot.” Ezzel szemben az alperest a saját maga által szolgáltatott vagyoni hozzájárulás arányára jutó eredménytartalékkal megemelt összeg illeti meg. Kitért arra is a bíróság, hogy a könyvvizsgáló nyilatkozata szerint a felperes ügyvezetője által megbízott ... számítása megfelelően tükrözi a társaság üzleti értékét és a társasági részesedésekre jutó üzleti értékkel a könyvvizsgáló egyetértett. Annak kiemelése mellett, hogy a szindikátusi szerződésben a felek az üzletrész vételárának meghatározását az aktuális könyvvizsgáló kompetenciájába utalták, az üzletrész vételárát a könyvvizsgálói nyilatkozat szerinti 1.219.092 Ft-ban állapította meg.

Az alperes *fellebbezésében* az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes átruházott üzletrésze vételárát 77.359.000 Ft-ban kérte megállapítani. Jogorvoslati kérelmében kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves álláspontra helyezkedett a szindikátusi szerződés 3. pontjában említett könyvvizsgáló kompetenciájának terjedelme tekintetében. Fenntartotta azon elsőfokú álláspontját, hogy a könyvvizsgálónak nem feladata az alperes üzletrésze vételárának

megállapítása, csupán a felperes társaság üzleti értékét kellett meghatároznia. Ezt az üzleti értéket kell az alperest illető - 15 %-os arányú -üzletrész vételár számítása alapjának tekinteni. Ezentúl a könyvvizsgáló kompetenciája nem terjed ki az üzletrész értékének korlátlan meghatározására. Köti a könyvvizsgálót a szindikátusi szerződés 3. pontjának azon rendelkezése, amely szerint a társaság üzleti értékébe nem kell beszámítani a „6/1999. (IX.23.) számú határozatban megjelölt és tőketartalékba helyezett forinthitel” összegét. Másrészt a törvényszék a könyvvizsgáló nyilatkozatát tévesen értelmezte. Az utolsó könyvvizsgálói nyilatkozat táblázatában ugyan szerepel az 1.219.092 Ft-os érték, a táblázat fejlécében azonban nincs meghatározva, hogy ez lenne az üzleti érték. Kizárólag annyi szerepel abban, hogy „üzletrész értéke tulajdonosonként”. Az „üzleti érték” megjelölése hiányában nem állapítható meg, hogy a könyvvizsgáló milyen összegben jelölte meg az alperes üzletrésze üzleti értékét és így vételárát. A könyvvizsgáló nyilatkozata aggályainak eloszlatására indítványozta a könyvvizsgáló tanúkenti meghallgatását, avagy az egyértelmű üzleti értéket meghatározó nyilatkozatának beszerzését. A könyvvizsgáló nyilatkozata helytelen értelmezése miatt az alperest a 15 %-os arányú társasági részesedése ellenére csupán 0,15 %-os arányú részesedés illeti meg a társaság üzleti értékéből. Felhívta a figyelmet, hogy a ... külföldi tag által nyújtott tagi kölcsön nem „az üzletrész értékében megnyilvánuló vagyoni hozzájárulás”, hanem tagi kölcsön volt, amelyet a társaság nem fordított a jegyzett tőke emelésére. Mivel tőkeemelésre nem került sor, a tagok törzsbetéteinek aránya sem változott. Helyesen az alperes üzletrészenek értékét, vételárát úgy kell kiszámolni, hogy a könyvvizsgáló által megállapított felosztható saját tőkét a társasági szerződés szerinti részesedés arányában kell megosztani. Így az 515.428.000 Ft üzleti értékből az alperes üzletrésze annak 15 %-a, 77.359.000 Ft esik.

Fellebbezése kiegészítésében rámutatott, hogy a törvényszék által elfogadott könyvvizsgálói kalkuláció a szindikátusi szerződés 3. pontjába ütközik, mert aszerint tőketartalékba került 297.787.000 Ft-ot figyelmen kívül kell hagyni az üzleti érték meghatározásánál. Ennek ellenére a könyvvizsgáló az alperes törzsbetétéjének összegét, 450.000 Ft-ot arányosította a tőketartalékba helyezett összeg és a társaság törzstőkéje együttes összegéhez, 300.787.000 Ft-hoz. Így határozta meg, hogy az alperes a társaság saját tőkéjéből nem annak 15 %-ára, hanem 0,15 %-ára jogosult vételárként. Ez a kalkuláció egyben a gazdasági társaságról 2006. évi IV. tv. (Gt.) 121.§ (1) bekezdésébe is ütközik, mert aszerint a tagok üzletrészenek mértéke a tagok törzsbetétéjéhez igazodik. Nem kétségesen a szindikátusi szerződés a könyvvizsgáló kompetenciájába utalja az üzleti érték meghatározását, de az nem lehet ellentétes a jogszabályokkal, illetve a szindikátusi- és társasági szerződés rendelkezéseivel. Kifogásolta, hogy a társaság könyvvizsgálója elfogadta a magyar jogszabályokkal tisztában nem lévő katalán cég, a ... üzletrész-vételár kalkulációját. Részletezte, hogy a könyvvizsgáló jelentésének egyes szövegei ugyan a Gt. 121.§ (1) bekezdésével összhangban állnak, azonban a könyvvizsgáló számítása mégis ezzel ellentétes. Fellebbezése kiegészítéséhez mellékelte a megbízásából eljáró ... Kft. könyvvizsgálói véleményét, amely szerint az alperes üzletrészenek vételára az 515.728.000 Ft saját tőke 15 %-ában, 77.359.000 Ft-ban határozható meg.

A felperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet fellebbezett része helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Megítélése szerint a törvényszék a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogkövetkeztetésre jutott. A törvényszék a felek közötti atipikus együttműködési kontraktust, a szindikátusi szerződést helytállóan értelmezte. Helyesen a szindikátusi szerződés a vételár megállapítását az aktuális könyvvizsgáló által kimunkált nyilatkozatban megállapított értékhez köti. Így az alperesi érveléssel szemben a szerződésben nincs olyan kikötés, amely szerint a könyvvizsgáló csupán az üzleti értéket határozza meg. A felperes könyvvizsgálója pedig egyértelmű hivatkozással és indokolással vezette le és pontosan meghatározta az alperesi üzletrész értékét. Az eljárás során a felperes vitatta az alperes

magánszakértői véleményét. Más dokumentum, szakértői vélemény nem lehet a felek közötti elszámolás alapja, mivel a szindikátusi szerződésben a felek kizárólag a felperesi könyvvizsgáló kompetenciájába utalták az üzletrész vételára meghatározását. Helyesen az alperes ezt a vételárat nem is vitathatja, legfeljebb a könyvvizsgálói nyilatkozat és számítás jogszabály ellenessége megállapítása iránt indíthat eljárást.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és az arra előterjesztett fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp.253.§ (3) bekezdés), így az nem érintette az ítélet üzletrész adásvételi szerződés létrehozására vonatkozó rendelkezését.

A törvényszék a helyesen megállapított tényállásból téves jogkövetkeztetésre jutva határozta meg az üzletrész vételárát, így az ebben a körben előterjesztett fellebbezés alapos.

Az 1999. szeptember 23. napján kelt szindikátusi szerződés megkötésekor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 207.§ (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ezen törvényhely alapján az értelmezésre szoruló szerződési nyilatkozat nyilatkozati és akarati elemeinek egybevetésével határozható meg a nyilatkozat figyelembe vehető tartalma. Ennek során kiindulási pont a szavak általánosan elfogadott jelentése, nyelvtani értelme, de mindazt a tényt, körülményt vizsgálni kell, amely a nyilatkozatot tevő szerződéskötéskori akaratát felismerhetővé teszi.

A perbeli, értelmezést igénylő szerződési rendelkezés szerint a felek az üzletrész vételárát úgy határozzák meg, hogy „vételárnak, a társaság aktuális könyvvizsgálója által megállapítandó üzleti érték szerinti értéket kell tekinteni, melybe azonban nem számítandó be a társaságnak a 6/1999. (IX.23.) határozatban megjelölt és tőketartalékba helyezett forint hitelösszege”. Ezen egybehangzó szerződési nyilatkozat perben vitássá nem tett helyes értelme szerint a társaság aktuális, mindenkor könyvvizsgálójának az átruházandó üzletrész vételárát annak „üzleti értéke”, azaz piaci értéke alapján kell megállapítania, figyelmen kívül hagyva a többségi spanyol székhelyű tagtól (...) felvett, tőketartalékba helyezett forinthitel (193.468.800. peseta = 297.787.000.Ft) összegét.

A könyvvizsgálónak tehát az üzletrész vételára meghatározásánál csupán két szempontot kellett szem előtt tartania; egyrészt az üzletrész - a társaság valamennyi üzletrésze piaci értékéből meghatározható - értékét; illetve másrészt azt, hogy ennek számításánál a tőketartalékba helyezett 297.787.000.Ft-ot figyelmen kívül hagyja. Az alperes helyes fellebbezési érvelése szerint a társaság könyvvizsgálóját a szindikátusi szerződés 3. pontja nem hatalmazta fel az átruházandó üzletrész értékének korlátok nélkül meghatározására, a könyvvizsgálónak a szerződés említett feltételeit figyelembe véve kellett megállapítania a vételárat.

A könyvvizsgáló a perben becsatolt, az üzletrész értéke meghatározására irányuló nyilatkozatai (9., 10., 13/F/1, 14, 20/F/1) során helyesen indult ki a felperes korlátolt felelősségű társaság aktuális saját tőkéjéből (515.728.000.Ft). Ebből azonban már a szindikátusi szerződést megkötő felek és a szerződés 3. pontja felhatalmazása nélkül számította ki az alperesi üzletrész vételárát a „megtermelt vagyon túlsúlyos felosztása” alapján. A könyvvizsgáló - átvéve a többségi külföldi tag által megbízott külföldi könyvvizsgáló sajátos számítási logikáját - a tagonkénti üzletrész törzstőkéhez viszonyított arányát és értékét úgy határozta meg, hogy a többségi tag üzletrészenek névértékéhez (2.450.000.Ft) hozzászámította az általa tagi kölcsönként nyújtott és 1999. szeptember 23-án tőketartalékba rendelt 297.787.000.Ft-ot. Ez a számítás azt eredményezte, hogy az alperes

üzletrésznének törzstőkéhez viszonyított arányát - a fellebbezésben kiemelt Gt.121.§ (1) bekezdése szabályaival ellentétesen - nem a törzsbetétje szerinti 15%-os - hanem 0,15%-os arányban határozta meg. A „megtermelt vagyon tőkearányos felosztása” és a tőketartalékba helyezett tagi kölcsön összege figyelembevétele ellentétben áll a szindikátusi szerződés 3. pontja vételár-számítási szabályaival.

Ezekre figyelemmel a törvényszék tévedett, amikor a felperes korlátolt felelősségű társaság könyvvizsgálója nyilatkozatainak mechanikus figyelembevételével a társaság saját tőkéje 0,15%-a alapján kiszámított 1.219.092.Ft-ban állapította meg az üzletrész vételárát.

A vételár összege helyesen a saját tőke 515.728.000.Ft értékének 15%-a, 77.359.200.Ft.

Az ítélet az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján változtatta meg és az üzletrész vételárát (a fellebbezési kérelemhez kötve) 77.359.000.Ft-ra felemelte.

A perben a felek között csak az üzletrész vételára volt vitás, ebben a jogvitában pedig az alperes a kétfokú eljárásban pernyertesnek minősült. Ezért a felperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a saját, valamint az alperesi perköltséget. Erre figyelemmel az ítélet az alperes elsőfokú perköltségben marasztalását.

A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban a 77.359.200.Ft pertárgyérték alapulvételével az alperes jogi képviselőjével felmerülő ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3.§ (2), (6) bekezdései alapján az áfával növelt 2.159.000.Ft-ban határozta meg. A másodfokú eljárásban a fellebbezési perérték 76.139.908.Ft után az alperest megillető ügyvédi munkadíjat a R. 3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 635.000.Ft-ban állapította meg. (együtt: 2.794.000.Ft)

Ezt az alperest megillető perköltséget növeli az alperes által lerótt és lerovandó fellebbezési illeték. Az alperes a fellebbezésén csupán 102.336.Ft illetéket rótt le, annak helyes összege azonban a 76.139.908.Ft fellebbezési perérték után 2.500.000.Ft. (Itv.46.§ (1) bekezdés) Ezért a hiányzó 2.397.664.Ft fellebbezési illetéket az alperes a leletezés terhe mellett (Itv.74.§ (2) bekezdés) köteles leróni.

A fellebbezési illetékekkel együtt a felperest terhelő első- és másodfokú perköltség összege 5.294.000.Ft.

G y ő r , 2017. június 7.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: